

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз Ок 29/2025
28.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Игора Деспотовића, због кривичног дела јавно подстицање на извршење терористичких дела из члана 391а Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Игора Деспотовића, адвоката Драгана Вуковића и Теодоре Бошковић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду Посебно одељење за организовани криминал К По1 48/24 од 23.04.2024.године и Апелационог суда у Београду Посебно одељење Кж1 По1 25/24 од 09.05.2025. године, у седници већа одржаној дана 28.10.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Игора Деспотовића, адвоката Драгана Вуковића и Теодоре Бошковић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду Посебно одељење за организовани криминал К По1 48/24 од 23.04.2024.године и Апелационог суда у Београду Посебно одељење Кж1 По1 25/24 од 09.05.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Посебно одељење за организовани криминал К По1 48/24 од 23.04.2024. године окривљени Игор Деспотовић оглашен је кривим због извршења кривичног дела јавно подстицање на извршење терористичких дела из члана 391а КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од три године, у коју му је урачунато време проведено у притвору и на мери забране напуштања стана уз примену електронског надзора од 17.02.2022. године до 06.02.2024. године.

Истом пресудом, на основу члана 87. КЗ, према окривљеном Игору Деспотовићу изречена је мера безбедности – одузимање предмета, ближе наведених у изреци пресуде.

Поред тога, истом пресудом, на основу члана 264. став 1. ЗКП окривљени Игор Деспотовић је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка, чија висина ће бити одређена накнадно посебним решењем, као и на име паушала износ од 70.000,00 динара, у року од 30 дана по правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Посебно одељење Кж1 По1 25/24 од 09.05.2025. године, усвајањем жалбе јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду Посебно одељење за организовани криминал К По1 48/24 од 23.04.2024.године, само у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Београду Посебно одељење за организовани криминал, окривљеног Игорa Деспотовића, због извршења кривичног дела јавно подстицање на извршење терористичких дела из члана 391а КЗ, осудио на казну затвора у трајању од четири године, у коју му је урачунао време проведено у притвору и на мери забране напуштања стана уз примену електронског надзора од 17.02.2022. године до 06.02.2024. године, док је жалба браниоца окривљеног Игорa Деспотовића, одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног Игорa Деспотовића, адвокати Драган Вуковић и Теодора Бошковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане правноснажне пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду и да одложи извршење казне по правноснажној пресуди до доношења одлуке по захтеву за заштиту законитости у складу са одредбом члана 488. став 3. ЗКП.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Неосновано се поднетим захтевом истиче да су нижестепене пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, те да су засноване на доказима на којима се не могу заснивати.

У захтеву се наводи да су правноснажне пресуде засноване на записнику о претресању опреме на којој се чувају електронски записи МУП ДП УКП Национални центар за криминалистичку форензику, Одељење за информатичка и форензичка вештачења 03.2.11.8 2 бр. 10/22 - 2 од 29.03.2022. године и на записнику о вештачењу МУП, ДП, УКП, Национални центар за криминалистичку форензику Одељење за информатичка и форензичка вештачења 03.2.11.8. 2 бр.

10/22 - 3 од 05.04.2022.године, као и на одштампаном издвојеном садржају са текстуалним и мултимедијалним инкриминишућим објавама на налозима којима је администрирао окривљени Игор Деспотовић, а на којима се пресуде не могу занивати.

С тим у вези браниоци окривљеног су истакли да су претресање уређаја за аутоматску обраду података и спорни записник о претресању опреме израђени на основу наредбе Тужилаштва за оргнизовани криминал, а не на основу наредбе суда, како је то изричито прописано одредбом члана 152. став 3. ЗКП. Како је извршено незаконито претресање опреме на којој се чувају електронски записи, те након тога одређено и извршено вештачење тих резултата и сачињен записник о вештачењу, то и одштампан и сачуван издвојени садржај са текстуалним и мултимедијалним инкриминишућим објавама, такође представља незаконити доказ јер се заснива на незаконитим радњама тужилаштва и полиције.

Браниоци окривљеног у захтеву истичу да се, сходно одредби члана 152. ЗКП претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи предузима искључио на основу наредбе суда, те да стога не постоји законска могућност да ико без наредбе суда врши претресање уређаја за аутоматску обраду података, уз закључак да у конкретном случају није спроведено законито претресање уређаја јер је наредбу донело тужилаштво а не суд, па су сви остали докази произашли из ове радње незаконити.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су, по налажењу овог суда, неосновани.

Из списка предмета произилази да је судија за претходни поступак Вишег суда у Београду Посебно одељење за организовани криминал дана 07.03.2022. године, донео наредбу Кпп.Пов.бр.44/22, а затим дана 24.03.2022. године, донео наредбу Кпп.Пов.бр.60/22, да се пресниме и форензички анализирају садржаји уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају електронски записи са предмета који су привремено одузети од окр. Игора Деспотовића по две потврде о привремено одузетим предметима Ку 115/22 од 17.02.2022. године. Радња претресања и анализе поверена је МУП РС, Дирекција полиције, Управе криминалистичке полиције, Национални центру за крим.форензику, Одељењу за електронска, информатичка и форензичка вештачења. Ова наредба донета је у циљу проналаска трагова и доказа о извршењу кривичног дела из члана 319а КЗ, на основу члана 152. став 3. ЗКП, 155. и 157. ЗКП.

Одредбом члана 152. став 1. ЗКП прописано је да се претресање стана и других просторија или лица може предузети ако је вероватно да ће се претресањем пронаћи окривљени, трагови кривичног дела или предмети важни за поступак. Ставом 3. истог члана прописано је да се претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи предузима на основу наредбе суда и, по потреби, уз помоћ стручног лица.

Одредбом члана 155. став 1. ЗКП прописано је да на образложен захтев јавног тужиоца претресање наређује суд. Ставом 2. истог члана прописано је да ће претресање из става 1. овог члана започети најкасније у року од осам дана од дана издавања наредбе. Ако не започне у наведеном року, претресање се не може предузети и наредба ће се вратити суду.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те чињеницу да је у конкретном случају наредбом судије за претходни поступак Вишег суда у Београду Посебно одељење за организовани криминал, Кпп.Пов.бр.60/22 дана 24.03.2022. године, наређен претрес уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају електронски записи, те снимање садржаја и форензичке анализе садржаја уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају електронски записи са предмета који су привремено одузети од окр. Игора Деспотовића то је очигледно да је претрес извршен у свему у складу са одредбом члана 152. став 3. ЗКП.

На основу издате наредбе извршено је претресање опреме на којој се чувају електронски записи о чему је сачињен записник МУП РС, Дирекција полиције, Управа криминалистичке полиције, Национални центар за крим.форензику, Одељење за електронска, информатичка и форензичка вештачења 03.2.11.8 2 бр.10/22 - 2 од 29.03.2022. године, на који начин је поступљено у року прописаном одредбом члана 155. став 2. ЗКП.

Након тога је, према стању у списима, јавни тужилац Тужилаштва за организовани криминал у Београду, сходно члану 113., 114. став 4. , 117. став 1., 118. и 120. ЗКП, дао наредбу да се од стране МУП Дирекција полиције, УКП, Националног центра за криминалистичку форензику, Одељења за електронска и информатичка форензичка вештачења, изврши информатичко вештачење уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају електронски записи, који су по две потврде о привремено одузетим предметима МУП ДП УКП СБПТ, Ку број 115/22 од 17.02.2022. године одузети од окривљеног Игора Деспотовића, на околност аквизиције свих података из мобилног уређаја, поврат свих брисаних података, креирања форензичке копије мобилног уређаја, у циљу проналажења електронских записа, докумената, фотографија и видео снимака који указују на постојање доказа о извршењу кривичног дела из члана 319а КЗ, док је наведено да вештачењем не треба обухватити апликације на наведеним уређајима, а који у себи садрже било који садржај који не представља конкретне друштвене активности окривљеног, уз упозорења из члана 121. ЗКП у вези члана 93. и 94. ЗКП.

Дакле, у конкретном случају је по наредби суда извршен претрес уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају електронски записи, а након тога, у фази поступка истраге, јавни тужилац Тужилаштва за организовани криминал у Београду је, у складу са својим законским овлашћењима дао наредбу да се изврши вештачење електронских и информатичких уређаја који су привремено одузети од окривљеног. Тиме је поступљено у складу са одредбама члана 152. став 3. ЗКП и члана 113. став 1. ЗКП, па су, по оцени овога суда

неосновани наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног којима се указује да је правноснажна пресуда заснована на незаконитим доказима.

Са свега изложеног, налазећи да нижестепене пресуде нису донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, Врховни суд је захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Игора Деспотовића, адвоката Драгана Вуковића и Теодоре Бошковић, одбио као неоснован, на основу члана 491. став 1. ЗКП.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић